

KAKO DO ZDRAVOG ODNOSA PREMA NOVČU I DO KVALITETNIJEG ŽIVOTA

Nikada nije prerano da se razvija svest o štednji

Osećaj nezadovoljstva finansijskim stanjem jednako loše i iscrpljujuće deluje na naš mozak kao i nedostatak sna. Kada čovek oseća da su stvari koje želi van njegovog domašaja, pogoršava mu se pamćenje, smanjuje se koncentracija i ima manjak samokontrole.

Tekst: Jovana Bojanić

Foto: Profimedia, Privatna arhiva

Krajem marta se obeležava Svetska nedelja novca, a tim povodom razgovarali smo sa osnivačicama Centra za finansijsku edukaciju i osnaživanje (CEFIN), predsednicom, finansijskom savetnicom Karolinom Herbut i potpredsednicom Biljanom Aleksić. Na početku su nam otkrile šta je finansijska pismenost i zašto je važna.

Karolina: Finansijska pismenost obuhvata znanje i razumevanje finansijskih koncepta, kao i veštine, motivaciju i samopouzdanje za primenu tog znanja. U saradnji sa finansijskim i drugim institucijama edukujemo ljude o finansijskim i preduzetništvu da

bi mogli da donesu što ispravnije odluke.

Biljana: Ako počnemo floskulama da novac nije sve u životu i da je zdravlje najvažnije, svi će se složiti sa nama. Ali ako u isto vreme znamo da novac donosi određeni vid slobode i mogućnosti, mora se priznati da je jako bitan. Zato je važno da radimo i širimo finansijsku pismenost, počevši od sebe, prenoseći na druge, posebno na decu.

Koliko se finansijskom pismošću uopšte bavimo u Srbiji?

-Finansijska pismenost nije nov pojam, ali je primetno da se njom u Srbiji ne bavimo dovoljno ni mi odrasli, a samim tim ni deci ne prenosimo znanje. Koliko ljudi pozna-

jete koji uplaćuju privatnu penziju ili ulažu u investicione fondove? Koliko znate onih koji bi uložili u pokretanje sopstvenog posla ili ulagali u tuđi posao i preduzetništvo? Na portalima se nedavno pojavio tekst koji je opisivao kako je jedan Amerikanac postepenim ulaganjem stekao milione. Negativni komentari na vest su bili očekivani i odnosili su se uglavnom na to da je lako njemu kada živi u Americi. Nas iz CEFIN-a je taj tekst podstakao da još jednom razmislimo i razgovaramo o tome kolika je razlika u finansijskoj pismenosti između prosečnih ljudi kod nas i na zapadu. Isto smo vredni, isto umemo da uštedimo (oni možda malo više zbog razlike u standardu...), ali naše shvatanje štednje i ulaganja je potpuno različito od njihovog.

Približite nam malo koncept Money meetupova, kao i Biznis akademije.

- CEFIN tokom godine organizuje Money meetupove i događaje u okviru Svetske nedelje novca usmerene na finansijsku edukaciju, dok organizujemo događaje i za promociju i razvoj preduzetništva, od čega je najpoznatija naša Biznis akademija, intenzivna obuka za preduzetnike. Money meetup je susret osmišljen na način da se pruže sve ključne informacije o proizvodima bez vezivanja za pružaoce usluga (banke, osiguravajuće kuće...). Zainteresovani u toku jednog Money meetupa (susreta) dobijaju mnoštvo informacija i upoznaju se s proizvodima, njihovim pozitivnim i negativnim stranama, te na osnovu toga mogu da procene da li je određeni finansijski proizvod u datom momentu odgovarajući za njih. Teme kojima redovno posvećujemo Money meetup su: ulaganje u privatnu penziju, investicione fondove i najposećeniji je onaj o stambenim kreditima.

Krajem marta obeležava se Svetska nedelja novca. Šta tada planirate?

- U subotu, 28. marta, CEFIN u saradnji sa partnerima organizuje seriju edukativnih predavanja o finansijskama za odrasle, kao i dečju pijacu sa radionicama za decu uzrasta od sedam do deset godina. Događaj se održava u Beogradu, a svi koji ne mogu da prisustvuju moći će da prate događaj preko lajstrima. Ukoliko vas zanima kako da stvorite uštedevinu i očuvate vrednost uštedenog novca, kako da stvorite fond za budućnost svog deteta, iskoristite jedinstvenu priliku da čujete korisne informacije o tome, kao i o mešovitom osiguranju života kao vidu štednje. Nakon predavanja u saradnji sa Centrom za mame, sledi panel-diskusija „Let's talk about money“, kako odnos prema novcu i finansijskama utiče na naš život i šta mogu roditelji da učine da deca razviju zdrav odnos prema novcu. A dok traje predavanja za odrasle, biće organizovana interaktivna radionica za decu od sedam do deset godina o štednji, ciljevima, odakle dolazi novac i Relax kids radionica. Pričaćemo o paricama, kasicama prasicama, da li pare rastu na drvetu ili imaju tajni život u bankomatu. Potom će deca kroz Relax kids radionicu na zabavan način naučiti kako da budu smirena, fokusirana i opuštena. Posle radionica sledi dečja pijaca, gde deca mogu da donesu šta god žele da prodaju (stare igračke, odeću, knjige) a mogu da donesu i stvari koje su sami napravili za ovaj događaj (čestitku, nakit, ukras). U prvom delu dečje pijace roditelji neće biti prisutni jer na ovaj način želimo da podstaknemo decu da

SEDAM KORAKA DO USPEŠNOG UPRAVLJANJA LIČNIM FINANSIJAMA

1. Istražite vaša uverenje vezana za novac i finansijske i šta vas blokira da bolje upravljate svojim finansijskama.

2. Postavite konkretne ciljeve za koje želite da odvajate novac. Neka to budu ciljevi koji vas istinski pokreću.

3. Počnite da beležite prihode i troškove

4. Postavite mesečne targete koliko ćete odvojiti za ciljeve i na šta ćete koliko potrošiti.

5. Kada primite zaradu i druga primanja, prvo odvojte novac za ciljeve i štednju, a ostatak trošite.

6. Razgovarajte o finansijskama i novcu sa ljudima koji imaju zdrav odnos prema tome i učite od njih.

7. Testirajte koji načini upravljanja novcem rade kod vas, uživajte u istraživanju i svesnom upravljanju novcem!

sami razmišljaju o toku novca, o komunikaciji i vrednovanju stvari tokom prodaje ili kupovine. Dečji program vodi Dragana Tošić, suosnivačica LeaningVillea, čija je misija da pomogne roditeljima da odgajaju emocionalno zdravo dete kroz razvoj emocionalne inteligencije i pozitivnog vaspitanja. Svi koji ne žele da propuste ovaj događaj potrebno je da se prijave preko sajta www.cefin.rs

Kako je nastao CEFIN?

- Mnogo puta se dešavalo da su mi se ljudi obratili za savet, za mišljenje u vezi sa finansijskama i finansijskim proizvodima. Mnogi su negativno govorili o bankama, osiguravajućim društvima, raznim finansijskim proizvodima. Neki su imali problem sa kreditom, osiguranjem... Kada sam ušla u dublji razgovor o problemima, **uvećini situacija nezadovoljstvo je uzrokovano time da su ljudi pogrešno razumeli šta dobijaju određenim finansijskim proizvodom i uz koje uslove** - kaže Karolina i dodaje:

- Kako finansijske utiču na skoro svaki aspekt života i kako su nam različiti finansijski proizvodi (štednja, krediti, osiguranje, privatna penzija...) potrebni, shvatili smo da je važno da pružimo podršku ljudima da razumeju razne finansijske proizvode i da im pomognemo da i bolje upravljaju svojim finansijskama. Svaki finansijski proizvod je dobar ako se koristi u pravo vreme za pravu namenu. Bitno je da se utvrdi kome je šta odgovarajuće u datoj situaciji u kojoj se nalazi i da se ne može uopštavati kada je reč o finansijskama. Tako je CEFIN osnovan sa ciljem da poveća finansijsku pismenost građana kroz različite programe finansijske edukacije, da utiče na ekonomsko osnaživanje, promovise i razvija preduzetništvo i rodnu ravnopravnost **zaključuje Biljana.**

